

Fordele ved samarbejde om forskning og udvikling
 Det europæiske samarbejde bidrager til, at medlemslandene får adgang til en større videnbase til gavn for deres konkurrenceevne.

Samarbejdet er desuden en gevinst for medlemslandene, når nogle grundlæggende forudsætninger for samarbejdet er opfyldt.

Samarbejdet skal for det første skabe »europæisk merværdi«. Merværdien opstår, når samarbejdet fører til den »kritiske masse«, der er nødvendig for at løse avancerede forskningsopgaver. Bekæmpelse af BSE er et eksempel, hvor en koordineret forskningsindsats med inddragelse af eksisterende ekspertise i Europa førte til hurtige resultater, der kom alle medlemslandene til gode.

Andre eksempler på opgaver af denne karakter er håndtering af tværnationale miljøproblemer eller bekæmpelse af alvorlige sygdomme, hvor samarbejdet kan føre til en fælles løsning af grænseoverskridende problemer.

For det andet bidrager samarbejdet til at øge konkurrencen og kvaliteten i europæisk forskning og udvikling.

EU's midler til forskning og udvikling skaber konkurrence mellem forskere, virksomheder og videninstitutioner i de forskellige europæiske lande. Samtidig er konkurrencen om de fælles ressourcer med til at fremme samarbejde og strategiske alliancer mellem forskere, virksomheder og videninstitutioner på tværs af Europa. De europæiske midler til forskning og udvikling er dermed en vigtig faktor for øget dynamik og dermed kvalitet inden for forskning og teknologisk udvikling i Europa.

2.2. Rammeprogrammerne for forskning og teknologisk udvikling

Siden slutningen af 1980'erne har de flerårige rammeprogrammer for forskning og teknologisk udvikling været en drivkraft for udviklingen af samarbejdet. Rammeprogrammerne er udtryk for EU's forskningspolitik for en nærmere angivet periode. Gennem rammeprogrammerne gives der økonomisk støtte til europæiske virksomheders, videninstitutioners og organisationers deltagelse i tværnationale forskningsprojekter med deltagelse af mindst tre medlemslande. Som udgangspunkt finansierer EU op til halvdelen af de samlede udgifter, der er forbundet med de pågældende projekter.

Der er gennem rammeprogrammerne udviklet en tradition for europæisk samarbejde om løsning af konkrete forskningsopgaver gennem

projektsamarbejde. Samarbejdet har skabt netværk mellem forsknings- og Udviklingsmiljøer på tværs af landegrænserne, som vil være et bærende element i den videre udvikling.

Det europæiske samarbejde har dog hidtil været fokuseret på at støtte projekter med en begrænset varighed, som gennemføres inden for temaer og emner, der er fastsat af Rådet. Og det har kunnet konstateres, at projektsamarbejde og uformelle netværk alene ikke giver den nødvendige slagkraft i det europæiske samarbejde.

Konceptet »Det Europæiske Forskningsrum« (ERA) blev derfor introduceret af Kommissionen i 2000 med henblik på at skabe en ramme for udviklingen af det europæiske samarbejde om forskning og innovation. ERA indeholder forslag om en stærkere koordinering af de samlede forskningsaktiviteter i EU, herunder både nationale og tværnationale aktiviteter.

Sjette rammeprogram

Det sjette rammeprogram, der blev iværksat i 2002, og som løber frem til udgangen af 2006, kan betragtes som et paradigmeskift i forhold til de tidligere rammeprogrammer. Der gives i rammeprogrammet støtte til aktiviteter, der kan bidrage til at udvikle kapaciteten inden for europæisk forskning og fremme strukturer, der sikrer løsningen af større europæiske forskningsopgaver. Det gælder f.eks. samarbejde om forskeruddannelse og forskningsinfrastruktur.

Sjette rammeprogram introducerede også nye samarbejdsformer, der skal medvirke til at skabe langvarige samarbejdsrelationer mellem deltagerne og sikre den nødvendige faglige kvalitet inden for områder af strategisk betydning for Europa. Det drejer sig om »integreerede projekter« og »ekspertisenetværk«. De integreerede projekter skal sikre, at større europæiske forskningsopgaver kan løses i en større gruppe af forskningsenheder, virksomheder og andre interessenter, typisk 20 – 30 deltagere. Ekspertisenetværk har til formål at sikre, at den højeste ekspertise inden for områder af særlig strategisk betydning kan arbejde sammen om deres videnopbygning.

Desuden er der med sjette rammeprogram indført et instrument, kaldet ERA-NET, der skal skabe grundlag for samarbejde på områder, hvor flere lande på samme tid gennemfører strategiske programmer.

Disse eksempler illustrerer, at det europæiske forskningssamarbejde befinder sig midt i en vigtig omstillingsproces, hvor der eksperimenteres